■ RUSKO,M.-KOLLÁR,V.-KLINEC,I.[Eds.] ■ Žilina: STRIX/*Edícia ESE-15*, ISBN 978-80-89281-91-6 ■

BEZPEČNOSTNÉ A ENVIRONMENTÁLNE OZNAČOVANIE VYBRANEJ KOMODITY AKO INFORMAČNÝ NÁSTROJ

Miroslav RUSKO - Vojtech KOLLÁR - Renáta LUKAČOVIČOVÁ - Ján ILKO - Gabriela RUSKOVÁ - Hans-Dieter PIETRUCHA

SAFETY AND ENVIRONMNETAL LABELLING OF SELECTED COMMODITY AS AN INFORMATION TOOL

Abstrakt
Práca popisuje označovanie výrobkov a služieb ako informačný nástroj produktovej politiky a uvádza popis technických predpisov upravujúcich označovanie produktov. Práca je zameraná na bezpečnostné a environmentálne označovanie plastových tašiek.
Kľúčové slová: *plastová taška, oxo-bio produkt, biodegradácia, labeling*

Abstract
The paper describes the labelling of products and services as an information tool for product policy and provides description of the technical regulations governing the labelling of products. This paper is focused on safety and environmental labelling of plastic bags.
Key words: *plastic bag, oxo-bio product, biodegradation, labelling*

Úvod

V súčasnosti máme ako výsledok globalizácie často negatívny atak spoločnosti na jednotlivé zložky prostredia. S tým súvisí aj potreba právnej regulácie nasmerovanej na elimináciu nepriaznivých vplyvov. Okrem právnej regulácie zohráva dôležitú úlohu aj osveta a mediálne aktivity.
Na zníženie negatívnych vplyvov s cieľom zabezpečiť udržateľný rozvoj spoločnosti sú prijímané patričné opatrenia, ktoré sú často spojené s labelingovými aktivitami s cieľom informovať, aktivizovať, usmerniť činnosť tak, aby sa obmedzili alebo odstránili. Nástupom týchto aktivít na všetkých úrovniach spoločnosti (geografickej, regionálnej, štátnej, mimovládnej, podnikovej, resp. sektorovej), vznikol súčasný stav značnej diverzity v oblasti environmentálneho a bezpečnostného označovania.
Uplatňovanie týchto nástrojov prispieva k pozitívnemu prístupu k ochrane životného prostredia a bezpečnosti vo všetkých aspektoch podnikania. Prejavujú sa tendencie zvyšovania diverzity nástrojov v oblasti označovania produktov (environmentálneho, bezpečnostného a ďalších, či už úzko špecializovaných, alebo multikreteriálnych, štandardizovaných alebo nie), založených v nemalej miere na dobrovoľných aktivitách výrobcov, ale aj rastúcom environmentálnom uvedomení spotrebiteľov. Uplatňovanie environmentálneho a bezpečnostného označovania v praxi vyplýva nielen z úsilia a požiadaviek štátnych orgánov, ale aj zo záujmov výrobcov a spotrebiteľskej verejnosti.

Označovanie výrobkov a služieb ako informačný nástroj produktovej politiky

Označovanie produktov je dobrovoľný nástroj environmentálnej politiky a štandardov. Systém označovania produktov je zárukou kvality pre spotrebiteľov aj výrobcov pre spotrebiteľov. Označovanie výrobkov a služieb ako informačný nástroj je zárukou kvality, podliehajú prísnym pravidlám certifikácie a kontroly.
Environmentálne označovanie existuje normované alebo bez akejkoľvek dobrovoľnej či povinnej regulácie. Je prirodzeným prejavom alebo výtvorom najmenej dvoch výrazných záujmových skupín – na jednej strane časťou výrobcov, resp. podnikateľov, ktorí kvalifikovaným označením chcú zvýšiť konkurenčnú schopnosť svojho výrobku, na strane druhej časťou spotrebiteľov, angažovaných environmentálnych aktivistov, výskumníkov a štátnych úradníkov, ktorí chcú bežnému i priemyselnému spotrebiteľovi dať alebo zaručiť možnosť vybrať si medzi výrobkami na trhu tie, ktoré majú dôveryhodnejšie environmentálne vlastnosti [1].

História značenia produktov celosvetovo

Tradícia používania označení slúžiacich na určovanie pôvodu výrobkov a služieb začala už v období staroveku, kedy sa určité označenia používali v spojitosti s keramickými, tehliarskymi a koženými výrobkami. Označenia boli tvorené písmenami, značkami, iniciálkami výrobcu, grafickými a obrazovými symbolmi, ktoré boli vytvárané na povrchu výrobkov alebo sa k nim pripevňovali. Tento zvyk sa ďalej rozširoval v staroveku a najmä v novoveku, kedy začalo prichádzať k výmenám výrobkov a k hromadnej výrobe.
Na egyptských amforách plnili predovšetkým funkciu rozlišovaciu, v otrokárskej spoločnosti pripisovali označenie najmä funkciu kontroly a oznamovania. Feudalizmus sa vyznačoval erbmi – rodovými znakmi, používali sa prakticky všade a na všetkom – počnúc zbraňami, nádobami, pečaťami a končiac náhrobnými kameňmi. Cechovými znakmi sa vyznačovali

[1] SUCHÁNEK, Z., Normy ISO pro environmentální značení – účinný podpůrný nástroj environmentálního managementu nebo konfliktní téma? In RUSKO,M.[Ed.] Manažérstvo životného prostredia (EMS, EMAS), Banská Bystrica.1998

remeselníci a obchodníci, ktorí svojimi znakmi už začali zaručovať aj kvalitu ktorú ponúkali vo forme služieb alebo výrobkov.
Zásadný rozvoj, najmä čo sa týka právnej ochrany označení však nastal až v druhej polovici 20. storočia. Najpokrokovejšími krajinami v tejto oblasti boli USA, Nemecko, Anglicko, Francúzsko a Rakúsko. V našich krajinách bola novodobá úprava ochrany práv na označenia založená rakúskym cisárskym patentom č. 230 z roku 1859, v roku 1890 bol na území vtedajšieho Rakúsko - Uhorska zriadený ústredný známkový register. Po vzniku Československej republiky v roku 1918 prišlo k prevzatiu skôr platných Rakúsko - uhorských právnych úprav (zákony č. 469 a 471 z roku 1919 a zákon č. 261 z roku 1921). Táto právna úprava trvala na území Československa až do roku 1952, kedy bol vydaný zákon č. 8 o ochranných známkach a nahradený bol v roku 1988 zákonom č. 174. Nový zákon bol prijatý v Slovenskej republike v roku 1997 (zákon č. 55/1997 Z. z.) a v súčasnosti platný zákon o ochranných známkach je z roku 2001 (zákon č. 577/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov, zákon č. 14/2003 s účinnosťou od 1.2.2004. [2]
Ako najstaršia ochranná známka podniku so sídlom na Slovensku sa javí známa, od roku 1910 stále udržiavaná, vzácna obrazová známka *Harmaneckých papierní* (obr. 1). Odvtedy je stále platne udržiavaná. Pod bielou labuťou číslom 1829 dokumentuje aj rok založenia podniku (teda 81 rokov pred zápisom).

Obr. 1 Ochranná známka Harmanecká „labuť" [3]

Kvalita ako súčasť značky a politiky

Politika kvality je v súvislosti s výrobou a umiestňovaním produktov na trhu Spoločenstva realizovaná prostredníctvom systému značenia poľnohospodárskych a potravinárskych produktov. Cez systém chránených označení EÚ podporuje lokálne výrobky a zároveň posilňuje systém informovanosti spotrebiteľov, ktorých požiadavky na kvalitné potraviny a produkty narastajú. Systém značenia kvality je na jednej strane zameraný na podporu a ochranu záujmov podnikov – výrobcov, ktorí neprofitujú iba z masovej produkcie výrobkov s nízkou pridanou hodnotou, ale aj z produkcie výrobkov s vyššou kvalitou, a tým aj vyššou pridanou hodnotou. Impulzom k zjednoteniu pravidiel a systémov značenia na úrovni spoločenstva bola ekonomická integrácia na otvorenom jednotnom trhu a voľný pohyb tovarov, ale aj nejednotnosť pravidiel značenia, ktoré nepodliehali rovnakým štandardom kvality. V politike kvality sa stretli záujmy výroby aj spotreby na všetkých úrovniach výrobno - spotrebiteľského cyklu.[5]
V roku 2004 Ministerstvo pôdohospodárstva SR zahájilo program s názvom „Národný program podpory poľnohospodárskych výrobkov a potravín Značka kvality SK". Držiteľ značky kvality SR je povinný uvádzať logo na obaloch a etiketách ocenených výrobkov najneskôr do troch mesiacov od dátumu udelenia rozhodnutia. Držiteľ značky kvality SR môže uvádzať logo aj vo svojich propagačných a komunikačných materiáloch, na svojich webových stránkach, pričom musí byt vždy uvedená špecifikácia výrobku, ktorému bola značka udelená.
"Česká kvalita" je program podpory predaja kvalitných výrobkov a poskytovanie kvalitných služieb podporovaný vládou České republiky. Značka je súčasťou certifikačného systému Strojírenského zkušebního ústavu, s.p., ktorý je od roku 2006 správcom značky. [4]
Značka Slovak Gold sa udeľuje v troch základných kategóriách: výrobok, služba a špecifický produkt. Systém podrobne popisujú Podmienky pre udelenie Certifikátu Slovak Gold. Tento certifikát udeľuje Nadácia v spolupráci s Ekonomickou univerzitou v Bratislave od roku 2006. Neudeľuje sa produktu, ale subjektu – obvykle firme. [5]

Technická harmonizácia

Jedným zo spôsobov akými sa dá vyhnúť obmedzeniam voľného pohybu výrobkov, ktoré sú neprijateľné podľa článkov 28 a 30 Zmluvy ES je technická harmonizácia na úrovni Spoločenstva. Jej cieľom je zosúladiť tie rozdielne národné požiadavky, ktoré neumožňujú uplatňovanie zásady vzájomného uznávania. Toto sa uskutočňuje dvomi prístupmi:

- Starý prístup - s podrobnými požiadavkami na výrobkovú skupinu, na ktorú sa smernica vzťahuje. Do „starého prístupu" patrí viacero smerníc z oblasti metrológie . Presne stanovené požiadavky nedovoľujú odchýlky medzi členskými štátmi v tejto oblasti napr. v systéme meracích jednotiek, konštrukcie meracích prístrojov a tak aj presnosti merania.

[2] OCHRANNÉ ZNÁMKY.[online]História.] Available on - URL: http://www.ochranne-znamky.info/sk/historia>
[3] SHPGROUP.[online]Harmanecká labuť bude mat ste výročie.[cit.2012-03-24;23:50 SEČ]Dostupné na internete: <http://www.shpgroup.eu/media/files/about_us/harmanecka-labut-bude-mat-ste- vyrocie.pdf>
[4] Značka kvality SZUTEST – Product tested. - [on-line] Available on - URL: > http://www.szutest.cz/nabidka-sluzeb/program-ceska-kvalita/?search_vyraz%5B0%5D=%7Cn%7Cszutest-produced&search_vyraz%5B1%5D=%7Cn%7Ctested&search_zvyrazni=true< [cit.: 2011-11-08]
[5] Značka Slovak Gold. - [on-line] Available on - URL: > http://www.slovakgold.sk/index.php/system/ < [cit.: 2011-11-09]

- Nový prístup - obmedzuje sa na základné bezpečnostné požiadavky, pričom konkrétne technické špecifikácie sú uvedené v normách.

V rokoch 2007-2008 prebehla revízia „nového prístupu“ výsledkom ktorej je nariadenie 765/2008 a rozhodnutie 768/2008. Nariadením 765/20008 sa stanovuje horizontálny právny rámec, ktorý dopĺňa všetky existujúce právne predpisy vo vzťahu k akreditácii a v oblasti nového prístupu aj dohľadu nad trhom. Súčasne sa dopĺňajú postupy orgánov trhového dozoru aj v iných oblastiach (starý prístup, všeobecná bezpečnosť výrobkov) do tej miery, pokiaľ tieto právne úpravy neobsahujú viac špecifických ustanovení koordinovaného postupu v rámci EÚ zameraného na vymožiteľnosť acquis communitaire (potraviny, liečivá a pod.) Rozhodnutím 768/2008 sa stanovujú usmernenia pre tvorbu právnych predpisov (smerníc) v budúcnosti. Nariadenie 765/2008 a rozhodnutie 768/2008 sú súčasťou Nového regulačného rámca EÚ na výrobky, ktorý obsahuje aj nariadenie 764/2008. Toto nariadenie sa uplatňuje všade tam, kde nejestvuje osobitný predpis Spoločenstva aby bol zachovaný princíp vzájomného uznávania.
Prijatie Nového regulačného rámca EÚ na výrobky si vyžiadalo zmenu horizontálnej legislatívy SR, zákona 264/1999 Z. z. o technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a prijatie zákona o akreditácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
Pre uľahčenie kontaktu a komunikácie v oblasti dohľadu nad trhom v rámci EÚ, čo znamená buď väčšiu spoluprácu medzi samotnými vnútroštátnymi orgánmi dohľadu nad trhom a zainteresovanými stranami alebo transparentnosť systému dohľadu v EÚ, členské štáty, v súlade s čl. 17 nariadenia 765/2008, zverejnili zoznam svojich orgánov dohľadu nad trhom a oblasti ich pôsobnosti.

Bezpečnostné označovanie produktov

Bezpečnosť výrobku je aspektom jeho kvality, pričom nemôžeme hovoriť o kvalite výrobku, pokiaľ výrobok nie je spoľahlivý a bezpečný. Spoľahlivosť a bezpečnosť výrobku sa zabezpečuje systémom, v ktorom počas realizácie výrobku nesmie chýbať spätná väzba a analýza možných porúch a rizík.
Pre zabezpečovanie bezpečnosti výrobkov je nevyhnutné aby boli v manažérskym systémom riešené tieto otázky:

- výber materiálov
- konštrukčné postupy
- skúšky spoľahlivosti a analýza porúch
- spätné informácie z exploatácie
- komplexné hodnotenie výrobkov. [6]

Bezpečnostné označovanie môžeme rozlišovať vo väzbe na

- všeobecné bezpečnostné značenie, t.j. zákazové, príkazové, záchranné, požiarne, výstražné, ostatné)
- bezpečnosť výrobkov, t.j. kozmetických, poľnohospodárskych, potravinárskych, hygienických a pod.)
- služby
- prepravu nebezpečných vecí
- bezpečnosť technologických zariadení,
- bezpečnosť dopravných zariadení.

Bezpečnostné označovanie môžeme pokladať za jeden zo spôsobov ako znížiť riziko a priblížiť sa k istote bezpečného výrobku. Spotrebiteľ môže zaregistrovať problémom nejasného a nesprávneho označenia.
Základom bezpečného užívania každého výrobku bežným spotrebiteľom je získanie dostatku informácií. Tieto informácie by mal poskytnúť v prvom rade výrobca, je zodpovedný za uvedenie bezpečného výrobku na trh. Slovenská právna úprava nezabúda ani na dovozcov. Právnym predpisom na označovanie výrobkov je zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch . [7]
Ak bezpečnosť určitého výrobku/produktu neupravuje žiadny špeciálny predpis EÚ, vzťahuje sa na neho Smernica 2001/95/ES o všeobecnej bezpečnosti produktov. Ukladá výrobcom/distribútorom všeobecnú povinnosť umiestňovať na trhu len bezpečné produkty a uvádza kritéria, na základe ktorých sa musí posúdiť, či produkt spĺňa požiadavky bezpečnosti.
Smernica 2001/95/ES nahradila Smernicu 92/59/ES o všeobecnej bezpečnosti produktov od 15. januára 2004. Má sa uplatňovať v prípadoch, ak bezpečnosť daných produktov neupravujú žiadne špeciálne predpisy spoločenstva, alebo ak legislatíva daného odvetvia nie je dostatočná. Podľa smernice o všeobecnej bezpečnosti produktov musí každý produkt, ktorý je umiestnený na trhu a ktorý je určený pre spotrebiteľov alebo pravdepodobne bude používaný spotrebiteľmi, vrátane produktov slúžiacich na poskytovanie služieb, spĺňať požiadavku bezpečnosti s výnimkou už použitých produktov, ktoré majú starožitnú hodnotu alebo ktoré sú určené na opravu.

Environmentálne a bezpečnostné označovanie nákupných tašiek
V roku 2004 vydali organizácie European Child Safety Alliance a European Consumer Safety Association správu o dvadsiatich piatich pre deti najnebezpečnejších produktoch. Zoznam obsahuje produkty, ktoré spôsobujú najviac úrazov v

[6] IDEEX. - [on-line] Available on - URL::<http://www.ideex.sk/news/2010/29_3_2010.pdf>
[7] DOLCETA.[online]Bezpečnosť výrobkov. -[on-line] Available on - URL: http://www.dolceta.eu/slovensko/Mod3/-Oznacovanie,71-.html>

detskom veku. V poradí na 1. mieste sú postele pre dospelých, na 6. autosedačky, 15 mieste sú plastové vrecká a igelitové tašky, na 23. hračky. [8]
Na nákupných taškách sa často stretávame s viacerými typmi označenia (obr. 2 až 5), napríklad environmentálne, ale aj bezpečnostné typu "riziko udusenia".

Obr. 2 Environmentálna značka typ I „Modrý anjel“, grafické znázornenie panáčika so zbernou nádobou

Obr. 3 Značka "Zelený bod", značka - označenie materiálu, z ktorého je obal vyrobený (polyetylén nízkej hustoty), značka "Environmentall of friendly product"

Obr. 4 Značka "Zelený bod", značka - označenie materiálu, z ktorého je obal vyrobený (polyetylén nízkej hustoty - LDPE), písomné upozornenie "Nebezpečenstvo udusenia. Uchovávajte mimo dosahu detí."

Obr. 5 Označenie materiálu, z ktorého je obal vyrobený (polyetylén nízkej hustoty - LDPE), písomné upozornenie "Nebezpečenstvo udusenia. Uchovávajte mimo dosahu detí."

Označovanie produktov a EU

Na väčšinu produktov, ktoré sú umiestnené na trhu Európskej únie (na národnej alebo na európskej úrovni alebo na obidvoch) sa vzťahujú technické predpisy, ktoré majú zabezpečiť minimálnu úroveň zdravia a bezpečnosti pre ľudí, zvieratá a životné prostredie.

[8] Produkty nebezpečné pre deti. - [on-line] Available on - URL: http://www.babyrecenzie.sk/clanky/detail/Produkty-nebezpecne-pre-deti-9/

Označenie CE umiestnené na výrobku (alebo jeho obale) dosvedčuje, že výrobok európskeho alebo iného pôvodu zodpovedá normám Európskej únie v oblasti bezpečnosti, zdravia a ochrany životného prostredia. Označenie CE je zárukou dôveryhodnosti a pomyselným cestovným pasom pre výrobky, ktoré sa vďaka nemu môžu voľne pohybovať po Európskom hospodárskom priestore (ktorý zahŕňa krajiny EÚ, Island, Lichtenštajnsko a Nórsko). Tento postup znižuje administratívnu záťaž a výdavky pri obchodovaní, pričom zachováva vysokú úroveň bezpečnosti.
Pre určité výrobky, ktoré chcú vstúpiť na európsky trh, je logo povinné. Do tejto kategórie spadajú počítače, hračky, elektronické zariadenia, či domáce spotrebiče, ktoré spolu predstavujú 30 % priemyselnej výroby. [9]
Označením výrobku logom CE výrobca, dovozca alebo distribútor preberá plnú zodpovednosť za zhodu tohto výrobku s platnými právnymi predpismi EÚ. Označenie CE umiestňuje na výrobok iba výrobca alebo jeho splnomocnený zástupca. Označenie CE sa umiestňuje len na výrobky, na ktoré je jeho umiestnenie ustanovené osobitnými harmonizačnými právnymi predpismi EÚ (smernice tzv. Nového prístupu) a neumiestňuje sa na žiadny iný výrobok.

Pravidlá a podmienky umiestňovania označenia CE (obr. 6):

- označenie CE sa na výrobok alebo jeho štítok umiestni viditeľne, čitateľne a nezmazateľne. Ak to povaha výrobku neumožňuje alebo nezaručuje, označenie CE sa umiestni na obale a v sprievodnej dokumentácii, ak sa v príslušných právnych predpisoch takáto dokumentácia stanovuje.
- za označením CE nasleduje identifikačné číslo notifikovaného orgánu ak bol takýto orgán zapojený do fázy kontroly výroby.
- umiestnenie označenia CE na výrobok znamená, že výrobca oznamuje, že berie na seba zodpovednosť za to, že výrobok spĺňa všetky platné požiadavky ustanovené v harmonizačných právnych predpisoch EÚ (v smerniciach tzv. Nového prístupu) týkajúcich sa umiestnenia tohto označenia. [10]

Obr. 6 Značka označenia bezpečnosti výrobku

Environmentálne označovanie produktov

Environmentálne označovanie je jedným z nástrojov, ktorý usmerňuje a podporuje environmentálne vhodný spotrebiteľský výber počas nakupovania. Environmentálne označovanie zaraďuje sa medzi dobrovoľné nástroje environmentálnej politiky, ktorá podporuje výrobu a spotrebu produktov, sú ohľaduplnejšie k životnému prostrediu počas celého svojho životného cyklu. Zákazníkom poskytujú presné, nezavádzajúce a vedecky podložené informácie o vplyve produktov na životné prostredie. [11]
Environmentálne označovanie výrobkov slúži na stanovenie štandardov kvality produktov a informovanie spotrebiteľa o dosiahnutí istého stupňa tejto kvality. Označovanie produktov týmto uľahčuje zákazníkovi zhodnotenie a porovnávanie výrobkov na mieste predaja a rozlíšenie produktov rôznej kvality.
Táto marketingová komunikácia by mala poskytovať vierohodné informácie o produktoch, aby spotrebiteľ mohol identifikovať produkty a značky s lepšími environmentálnymi atribútmi. Mala by obsahovať objektívne, faktické informácie o špecifických ekologických charakteristikách a benefitoch daného produktu. [12]

Tri základné typy environmentálneho hodnotenia a označovania výrobkov:

- typ I - nezávislé posudzovanie treťou stranou, ktorého zásady a princípy sú štandardizované v norme STN ISO 14024.
- typ II - vlastné vyhlásenie tvrdenia o environmentálnych vlastnostiach výrobku, ktorého zásady a princípy sú štandardizované v norme STN ISO 14021.
- typ III - hodnotenie založené na posudzovaní celého životného cyklu produktu, ktorého zásady a princípy sú štandardizované v norme STN ISO 14025.

Európska značka environmentálneho označovania typ I - Európsky kvet. S týmto označením európsky spotrebiteľ identifikuje produkty, ktoré boli preverené a ich dopad na životné prostredie je v porovnaní so substituentmi menej negatívny. Na európskom trhu nadobúda značka environmentálneho označovania typ I - Európsky kvet čím ďalej väčší význam. Produkty s environmentálnou značkou Európsky kvet spĺňajú prísne environmentálne a kvalitatívne požiadavky. Výrobok je posudzovaný v rámci jeho životného cyklu.

[9] EC.EUROPA.[online]Dôveryhodné výrobky. - [on-line] Available on - URL: http://ec.europa.eu/news/business/100419_sk.htm>
[10] EEC.[online]Označenie ce. - [on-line] Available on - URL: http://www.3ec.sk/files/3EC_Oznacenie%20CE_zmysel_a_pravidla_ver-1_15-11-2010.pdf>
[11] ENVIROPORTAL.[online]Nástroje environmentálnej politiky. - [on-line] Available on - URL: <http://enviroportal.sk/environmentalne-temy/starostlivost-o-zp/dobrovolne-nastroje-environmentalnej-politiky>
[12] EKOLOGIKA.[online]Environmentálne označovanie. - [on-line] Available on - URL: http://www.ekologika.sk/spravy/spravy/ecolabelling-environmentalne-oznacovanie-produktov.html>

■ RUSKO,M.-KOLLÁR,V.-KLINEC,I.[Eds.] ■ Žilina: STRIX/*Edícia ESE-15*, ISBN 978-80-89281-91-6 ■

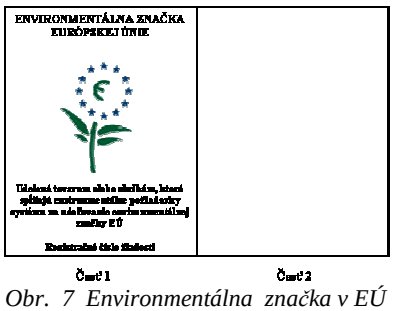

Obr. 7 Environmentálna značka v EÚ

Environmentálne vhodný výrobok (EVV), v súčasnosti " Environmentálne vhodný produkt" je národná environmentálna značka, vlastníkom je MŽP SR Má verejnoprávnu povahu. Environmentálne označovanie produktov sa v Slovenskej republike realizuje od roku 1996 prostredníctvom národnej schémy na udeľovanie environmentálnej značky *Environmentálne vhodný produkt***,** upravené zákonom č. 469/2002 Z. z. o environmentálnom označovaní výrobkov v znení neskorších predpisov. [13]

Obr. 8 Znak EVV a EVP používaný v SR

Okrem vyššie uvedených environmentálnych značiek typu I sa v praxi často stretávame s viacerými národnými a nadnárodnými značkami (obr. 9 - obr. 11).

Obr . 9 Nemecká načka "Modrý anjel", kanadská a japonská environmentálna značka

*Obr .10 Škandinávska značka "Biela labuť" a značka "*Geen Seal" v USA

*Obr. 11 E*nvironmentálne značky *používané v Indii, Singapure ,Tchaj-wane, Kórei*

ZÁVERY

Integrovaná výrobková politika je zameraná na stále zlepšovanie environmentálnych a bezpečnostných aspektov výrobkov a služieb v kontexte ich celoživotného cyklu. Z tohto pohľadu je bezpečnostné a environmentálne označovanie produktov významný informačný nástroj výrobkovej politiky.

[13] ENVIRIPORTAL.[online]Environmentálna politika. - [on-line] Available on - URL: <http://www1.enviroportal.sk/dobrovolne-nastroje/environmentalna-politika.php>

V environmentálnej výrobkovej politike sa prejavujú tendencie rozširovania nepriamych nástrojov, založených na dobrovoľných aktivitách výrobcov a rastúcom environmentálnom uvedomení občanov. Uplatňujú sa systémy environmentálneho hodnotenia a označovania, ktoré deklarujú, že výrobok spĺňa v súlade s aktuálnym stavom poznania parametre, minimalizujúce alebo dokonca vylučujúce nepriaznivé účinky na životné prostredie. Je snaha posudzovať výrobok v celom životnom cykle, t.j. od suroviny, cez výrobu, použitie až po jeho zneškodnenie či recykláciu.
Podpora je bezpečnostného a environmentálneho označovania výrobkov by mala byť zameraná na zabezpečenie informovanosti.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV

DOLCETA.[online]Bezpečnosť výrobkov. -[on-line] Available on - URL: http://www.dolceta.eu/slovensko/Mod3/-Oznacovanie,71-.html>
EC.EUROPA.[online]Dôveryhodné výrobky. - [on-line] Available on - URL: http://ec.europa.eu/news/business/100419_sk.htm>
EEC.[online]Označenie ce. - [on-line] Available on - URL: http://www.3ec.sk/files/3EC_Oznacenie%20CE_zmysel_a_pravidla_ver-1_15-11-2010.pdf>
Ekologika. [online]Environmentálne označovanie. - [on-line] Available on - URL:
ENVIRIPORTAL.[online]Environmentálna politika. - [on-line] Available on - URL: <http://www1.enviroportal.sk/dobrovolne-nastroje/environmentalna-politika.php>
Enviroportal.[online]Nástroje environmentálnej politiky. - [on-line] Available on - URL: <http://enviroportal.sk/environmentalne-temy/starostlivost-o-zp/dobrovolne-nastroje-environmentalnej-politiky>, http://www.ekologika.sk/spravy/spravy/ecolabelling-environmentalne-oznacovanie-produktov.html>
IDEEX. - [on-line] Available on - URL::<http://www.ideex.sk/news/2010/29_3_2010.pdf>
OCHRANNÉ ZNÁMKY.[online]História.] Available on - URL: http://www.ochranne-znamky.info/sk/historia>
Produkty nebezpečné pre deti. - [on-line] Available on - URL: http://www.babyrecenzie.sk/clanky/detail/Produkty-nebezpecne-pre-deti-9/
SHPGROUP.[online]Harmanecká labuť bude mat ste výročie.[cit.2012-03-24;23:50 SEČ]Dostupné na internete: <http://www.shpgroup.eu/media/files/about_us/harmanecka-labut-bude-mat-ste- vyrocie.pdf>
SUCHÁNEK, Z., Normy ISO pro environmentální značení – účinný podpůrný nástroj environmentálního managementu nebo konfliktní téma? In RUSKO,M.[Ed.] Manažérstvo životného prostredia (EMS, EMAS), Banská Bystrica.1998
Značka kvality SZUTEST – Product tested. - [on-line] Available on - URL: > http://www.szutest.cz/nabidka-sluzeb/program-ceska-kvalita/?search_vyraz%5B0%5D=%7Cn%7Cszutest-produced&search_vyraz%5B1%5D=%7Cn%7Ctested&search_zvyrazni=true< [cit.: 2011-11-08]
Značka Slovak Gold. - [on-line] Available on - URL: > http://www.slovakgold.sk/index.php/system/ < [cit.: 2011-11-09]

ADRESY AUTOROV

RNDr. Miroslav RUSKO, PhD., Slovenská technická univerzita v Bratislave, Materiálovotechnologická fakulta STU v Trnave, Ústav bezpečnostného a environmentálneho inžinierstva, Botanická 49, 817 254 Trnava, Slovenská republika e-mail: mirorusko@centrum.sk

prof. Ing. Vojtech KOLLÁR, PhD., Katedra bezpečnostného manažmentu, Vysoká škola ekonómie a manažmentu verejnej správy v Bratislave, Furdekova 16, 851 04 Bratislava, Slovenská republika

Ing. Renáta LUKAČOVIČOVÁ, , Slovenská spoločnosť pre životné prostredie, Bratislava, Slovenská republika,

Ing. Jan ILKO, Premiumpack Gmbh, Wien, Austria

Ing. Gabriela RUSKOVÁ, Slovenská spoločnosť pre životné prostredie, Bratislava, Slovenská republika, e-mail: gabriela.ruskova@centrum.sk

Dipl. - Ing. Hans-Dieter PIETRUCHA, Iotronic Process Monitoring, Langenargen am Bodensee, Deutschland

RECENZIA TEXTOV V ZBORNÍKU
Recenzované dvomi recenzentmi, členmi vedeckej rady konferencie. Za textovú a jazykovú úpravu príspevku zodpovedajú autori.

REVIEW TEXT IN THE CONFERENCE PROCEEDINGS
Contributions published in proceedings were reviewed by two members of scientific committee of the conference. For text editing and linguistic contribution corresponding authors.